N°. 253. 1854.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DONDERDAG 26 OCTOBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 12den October 1854, n°. 55, is tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd de heer *J. K. Hasskarl*, voormalig botanicus bij 's lands plantentuin te Buitenzorg op Java.

Bij besluit van den 21sten October 1854, n°. 83, heeft Z. M. goedgevonden:

het bij besluit van den 5den December 1851 (*Staatsblad* n°. 149) ingesteld eereteeken tot belooning van eervolle langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen toe te kennen aan:

R. J. Pompe, majoor-kommandant, en *J. L. A. van Erp*, kapitein, beiden bij de dienstdoende schutterij te 's Hertogenbosch;

L. B. Dierkens, voormalig kapitein, wonende te 's Hertogenbosch;

A. J. Vogels, kapitein-kommandant der dienstdoende schutterij te Eindhoven;

J. W. A. Sangster, 1sten luitenant bij de dienstdoende schutterij te Oosterhout;

T. Jans, muzikant bij de dienstdoende schutterij te Breda;

J. B. Vrugtman, muzikant bij de dienstdoende schutterij te Zutphen;

D. J. Doorman, voormalig schutter, wonende te Zutphen;

H. W. Schöer, 2den luitenant, *J. Gobel*, sergeant-majoor, *J. P. Kemner*, sergeant, *J. C. Kuiper*, muzikant, *B. D. Leclot* en *B. Mey*, tambours, allen bij de dienstdoende schutterij te 's Gravenhage;

C. J. van Schaick, sergeant bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam;

A. C. M. Reijtenbach, sergeant bij de dienstdoende schutterij te Brielle;

P. van der Walle, sergeant bij de dienstdoende schutterij te Leyden;

H. van der Kloet, *J. J. Pennock*, muzikanten, en *F. Fransen*, tamboer, allen bij de dienstdoende schutterij te Dordrecht:

[illegible], voormalig kapitein-kommandant der dienstdoende schutterij te Oud-Beijerland;

H. van der Burg, voormalig 1sten luitenant, *J. H. Becht* en *H. Becht*, voormalige muzikanten, de drie laatstgenoemden wonende te 's Gravenhage;

A. Ephraim, voormalig schutter, wonende te Rotterdam;

F. A. Linse en *J. Ros*, kapiteins, *M. C. van de Graaf* en *G. Holst*, voormalige kapiteins, *F. N. H. Wilsen Geijsbeek* en *T. Heerebaart*, sergeant-majoors, *J. Smit* en *J. Krop*, sergeants, *J. C. Schocht* jr., *L. von der Finck*, muzikanten, en *C. W. Mulder*, tamboer, allen bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam;

jhr. mr. *J. P. Teding van Berkhout*, majoor-kommandant, *P. Jansse*, sergeant, en *M. W. van Eijbergen*, muzikant, allen bij de dienstdoende schutterij te Haarlem;

K. W. Bakker, sergeant bij de dienstdoende schutterij te Alkmaar;

S. J. Hoffman, vroeger luitenant-kwartiermeester bij de voormalige mobile Zuidhollandsche schutterij, thans kapitein bij de rustende schutterij in de provincie Zeeland, wonende te Terneuzen;

G. C. Bethe en *A. Theewis*, muzikanten bij de dienstdoende schutterij te Zierikzee;

J. H. L. Vader, voormalig kapitein, wonende te Wissekerke;

J. Hebbeling, voormalig 1sten luitenant, wonende te Middelburg;

F. P. T. Pierssens, voormalig 1ste luitenant, wonende te Hulst;

W. Abels, voormalig sergeant, *J. Specht* en *J. A. Kenens*, voormalige schutters, allen wonende te Zierikzee;

A. A. Dercksen, voormalig sergeant, wonende te Goes;

E. W. van Schermbeek, voormalig 1sten luitenant bij de dienstdoende schutterij te Utrecht;

H. Snijder, 1sten luitenant bij de dienstdoende schutterij te Harlingen;

M. Lubach, tamboer, en *H. van Buuren*, voormalig tamboer, beiden bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden;

K. H. Holtkamp, muzikant bij de dienstdoende schutterij te Sneek;

J. Chrysostomus Vinken, muzikant, en *J. Korenhoff*, tamboer, beiden bij de dienstdoende schutterij te Groningen.

Bij besluit van den 21sten October 1854, n°. 84, heeft Z. M. goedgevonden:

1°. de bij besluit van den 20sten Julij jl., n°. 96, onder andere gedane benoeming van *B. P. van Kerkwijk*, te Ouddorp, tot 2den luitenant bij de 3de compagnie van het 2de half-bataillon rustende schutterij in het 2de district der provincie Zuidholland, bij deze in te trekken;

2°. tot 2den luitenant bij de 3de compagnie van het 2de half-bataillon rustende schutterij in het 2de district der provincie Zuidholland te benoemen *C. W. Werner*, thans sergeant.

Bij besluit van 23 October jl., n°. 51, heeft Zijne Majesteit goedgevonden de benoemingen van *B. van Pelt*, burgemeester van Kethel c. a. en van Nieuwland c. a., tot secretaris dier gemeenten met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij besluit van den 19den October 1854, n°. 55, heeft Zijne Majesteit goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna genoemd, als:

van Aalst, onder de classis van Bommel, op *H. A. Leemans*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht;

van Warmenhuizen, onder de classis van Alkmaar, op *P. J. ter Pelgt*, predikant te Petten;

van Kortezwaag, vroeger gecombineerd met Langezwaag doch thans eene afzonderlijke gemeente uitmakende, onder de classis van Heerenveen, op *J. Alingh Prins*, predikant te Beetgum;

van Delfshaven, onder de classis van Rotterdam, op *N. J. Oetij*, predikant te Putten;

van Vledder, onder de classis van Meppel, op *A. L. Lesturgeon*, predikant te Oosterhesselen.

Bij Zijner Majesteits besluiten van den 19den en 20sten October 1854, n°. 77 en 28, zijn de navolgende officieren, op de daartoe door hen gedane aanvrage, op pensioen gesteld:

Namen.	Rangen.	Bedrag van het pensioen.	Artikelen der wetten van 28 Augustus 1851 a) *Staatsblad* n°. 128, b) *Staatsblad* n°. 129, krachtens welke het pensioen is verleend.
J. Bogner. (1)	Kapitein bij het 8ste regement infanterie.	f 990	a) art. 42 § 1 lit. *b*. b) art. 13, 14 *b* en 19.
J. D. Ramdohr,	Kapitein bij het 6de regement infanterie.	990	a) art. 42 § 1 lit. *b*. b) art. 13, 14 *b* en 19.

(1) Met vergunning om de activiteits-uniform van het wapen der infanterie te blijven dragen.

Zijne Majesteit heeft bij besluiten van 19 en 20 dezer, n°. 73 en 74, goedgevonden te benoemen:

bij het regement grenadiers en jagers, tot 1sten luitenant den 2den luitenant *J. F. M. de Meer*, van het corps;

bij het 1ste regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse den 1sten luitenant jhr. *J. B. G. Wentholt*, van het corps;

bij het 2de regement infanterie, tot 1sten luitenant den 2den luitenant *G. J. Ten Raa*, van het corps;

bij het 4de regement infanterie, tot 1sten luitenant den 2den luitenant *W. Bellaard Lormier*, van het 8de regement infanterie;

bij het 8ste regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse den 1sten luitenant *W. F. A. Beeckman*, van het 5de regement infanterie.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van 23 dezer is:

1°. ingetrokken de concessie, welke den 8sten December 1853 aan den heer *H. A. Schaap* Jan Heuvelingszoon, te Amsterdam, tot wederopzegging werd bewilligd voor eene stoombootdienst met een, twee of drie schroefbooten, van Amsterdam, over Weesp en Utrecht, naar Vreeswijk en tusschenplaatsen heen en terug, tot vervoer van reizigers en goederen;

2°. vergunning voor gelijke dienst, tot wederopzegging, verleend aan den heer *G. de Waal*, fabrikant te Utrecht.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien herinnert een iegelijk, dien het mogt aangaan, dat de muntbiljetten van *duizend gulden* en van *vijf honderd gulden*, uitgegeven krachtens de wet van den 17den September 1849 (*Staatsblad* n°. 46), en waarvan het tijdstip van intrekking bij art. 4 derzelve wet is bepaald op den 31sten December 1852, met den *laatsten December aanstaande* zijn verjaard, dat die muntbiljetten van f 1000 en f 500 daarna geene waarde hoegenaamd voor den houder hebben en alleen tot evengemelden dag bij de Nederlandsche Bank te *Amsterdam* worden aangenomen.

's Gravenhage, den 20sten September 1854.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

Bij den Minister van Finantien is ontvangen eene som van *veertig gulden* door een R.-k. pastoor, onder het postmerk *Zevenaar* van den 21sten dezer, als teruggave aan 's Rijks schatkist ingezonden.

's Gravenhage, den 24sten October 1854.

De Minister van Finantien,
VROLIK.

De Minister van Finantien,

Gelet op de wet van den 1sten September 1854 (*Staatsblad* nº. 126) houdende wijziging van het tarief van in- en uitgaande regten,

Heeft bij resolutie van 12 October jl., nº. 120, goedgevonden aan de heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen enz., te kennen te geven, met uitnoodiging, om dienovereenkomstig aan de daarbij betrokkene ambtenaren in hunne respective directien de vereischte orders uit te vaardigen, dat de *boom- of olijfolie, uitsluitend voor fabriekgebruik bestemd*, en waarvan de bestemming bij den invoer of bij den inslag uit het entrepôt wordt aangegeven, ten einde tegen betaling van het verminderd regt van *vijftig cents* het vat ten uitvoer te worden toegelaten, ten koste van de belanghebbenden, moet worden vermengd met *tien* kan bijtende loog van 25 graden, *Beaumé*, op ieder vat olie, door de ambtenaren bij de lossing ten invoer of bij den uitslag uit entrepôt op de vaten olie uit te storten, en daarna door middel van een stok behoorlijk onder elkander te mengen.

De Minister van Finantien,

Gelezen hebbende eene missive van een der heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen enz., daarbij met deszelfs beoordeeling inzendende een proces-verbaal van bekeuring, opgemaakt tegen de expediteurs N. N., wegens aangifte van *houtzuur*, onder verkeerde benaming,

Heeft bij resolutie van 13 October jl., nº. 38, goedgevonden den heer arrondissements-directeur uit te noodigen, om de ontvangers, dien zulks aangaat, aan te schrijven om, bij aangifte van goederen, den aangever te verpligten tot het opgeven van de *benaming* der goederen in de *Nederlandsche taal*, met vergunning alleen, waaneer het ingevoerde voorwerp uitheemsch en in het Rijk niet bekend is, alsdan den naam te bezigen, die elders aan hetzelve gegeven is, mits daarvan te gelijk eene behoorlijke omschrijving in de Nederlandsche taal gegeven worde ten einde met kennis van zaken te kunnen beoordeelen, tot welken post van het tarief hetzelve behoort.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Te St. Petersburg zijn van overheidswege weder twee berigten uit de Krim bekend gemaakt. Het eerste gaat tot 16 October, en zegt dat het garnizoen van Sebastopol 's nachts uitvallen deed en de werken der belegeraars vernielde. Het tweede verzekert, dat Sebastopol den 17den dezer van 's ochtends tot laat in den nacht van de land- en zeezijde beschoten is; dat de fortificatien daardoor weinig geleden hebben en het garnizoen aan gesneuvelden, waaronder de admiraal Korniloff, en aan gewonden 500 man verloren heeft; en dat het vuur den 18den van de zeezijde niet, en van de landzijde slechts flaauw hervat is.

— In den Franschen *Moniteur* van gisteren leest men berigten uit de Krim van 13 October, meldende dat de verbonden troepen den 9den dezer, op 700 Nederlandsche ellen van de muren van Sebastopol, begonnen zijn loopgraven te delven, en dat de Russen door kanonvuur en uitvallen vruchteloos trachtten den voortgang dier werken te beletten.

Volgens berigten uit Balaclava van 14 October, die te Weenen ontvangen zijn, hadden de Engelschen, niettegenstaande het levendige vuur van het Russische geschut, den vorigen dag hunne batterijen voltooid en zouden die der Franschen den 15den gereed zijn.

In eenen brief uit Konstantinopel van 12 October, ontvangen door de *Indépendance Belge*, leest men: » Volgens berigten uit de Krim van den 8sten dezer, vorderden de werken voor het beleg niet zoo snel als men zou gewenscht hebben. Aan de landzijde was Sebastopol voorzien met zware artillerie, die van de Russische linieschepen aan wal gebragt was; en wegens de verre dragt dezer stukken was het voor de verbonden legers vrij moeijelijk, met hunne werken de vesting te genaken. De admiraal Korniloff voert het opperbevel in Sebastopol; onmiddellijk onder hem staat de admiraal Nachimoff, die zijnen naam door het bombarderen van Sinope bekend gemaakt heeft. De vorst Mentschikoff stond laatstelijk nabij Simpheropol met 20 of 25,000 man, versterkingen afwachtende, die zijn corps verdubbelen zouden. Intusschen zal het vereenigde leger in de Krim weldra meer dan honderdduizend man sterk zijn."

In eenen brief uit Balaclava van 7 October, medegedeeld door den Parijschen *Constitutionnel*, leest men, dat tien bataillons en zestien eskadrons Russische troepen, behoorende tot de laatstelijk aangekomen versterkingen, zich aan het noordwestelijk uiteinde der Fransche linie, bijna binnen het bereik van het Engelsche geschut, vertoonden. Verder zegt het evengenoemde blad, dat volgens brieven uit Balaclava van 10 October eene poging door den vorst Mentschikoff gedaan was om versterkingen in Sebastopol te werpen, maar dat slechts twee of drie duizend man binnen de vesting hadden kunnen komen.

In Londensche bladen leest men eenen brief, die den 8sten dezer voor Sebastopol geschreven is, en onder andere het volgende inhoudt:

» Met de cholera is het iets erger geworden. De Britsche garde en de geheele eerste divisie van het Britsche leger hebben er zeer veel van te lijden. Tot nog toe zijn wij door heerlijk weder begunstigd; het is te hopen, dat de regentijd, die omstreeks dezen tijd des jaars pleegt in te vallen, nog wat uitblijve."

TURKIJE.

Aan de *Indépendance Belge* wordt uit Konstantinopel, onder dagteekening van 12 October, geschreven, dat de Porte meer en meer misnoegd over het gedrag van Oostenrijk en van de Oostenrijksche bevelhebbers in de Vorstendommen werd, maar op hare klagten geen ander antwoord van den Oostenrijkschen gezant bekwam, dan dat hij bij gemis van instructien niet terstond antwoorden kon.

DUITSCHLAND.

De *Preussische Staats Anzeiger* berigt de aankomst te Berlijn op den 21sten dezer van den Beijerschen eersten minister von der Pfordten. Deze had op de reis derwaarts te Leipzig eene bijeenkomst met den Saksischen minister von Beust gehouden. Naar in onderscheiden Duitsche bladen beweerd wordt, zou de reis van den heer von der Pfordten naar Berlijn en naar Weenen in verband staan met pogingen van wege de Duitsche Staten, die in der tijd aan de Bamberger conferentien hebben deelgenomen en thans gezegd worden zich aan de Oostenrijksche staatkunde betreffende het Oostersche vraagstuk te hebben aangesloten, om eene toenadering tusschen Oostenrijk en Pruissen te bewerken, of althans te voorkomen dat het tegenwoordig bestaande verschil van zienswijze tusschen de beide kabinetten van meer ernstigen aard wierd.

— Uit onderscheiden berigten blijkt, dat de overdragt der Oostenrijksche staatsspoorwegen aan eene particuliere maatschappij, waarover sinds geruimen tijd onderhandeld werd, nu op handen is. » Wij ontvangen heden eene tijding — zegt het *Journal des Débats* — die in alle omstandigheden voor de industriele wereld belangrijk zou zijn, maar in den tegenwoordigen staat van zaken al het gewigt eener politieke gebeurtenis heeft. Zaturdag jl. is door den Keizer van Oostenrijk te Weenen het contract onderteekend, waarbij de spoorwegen, die in de Oostenrijksche provincien, in Boheme en in Hongarije door den Staat aangelegd en tot nog toe geëxploiteerd zijn, afgestaan worden aan eene vereeniging van kapitalisten, vertegenwoordigd door de heeren Péreire en Ernest André te Parijs, en door de heeren Sina en Eskeles te Weenen.

» De kapitalisten, welke alzoo eene moeijelijke onderhandeling tot een goed einde gebragt hebben, zijn daarin eerst getreden, toen zij op degelijke gronden het vertrouwen hadden, dat Oostenrijk zich niet tegen de staatkunde der Westersche mogendheden zou aankanten. Zoo is het gelukt eene schikking te sluiten, die aan de Oostenrijksche schatkist aanzienlijke hulpbronnen zal verschaffen, buiten de sommen welke haar reeds door de vrijwillige leening toevloeijen."

Volgens een berigt van de *Indépendance Belge* ontvangt de Oostenrijksche schatkist in den loop der drie eerstvolgende jaren eene som van twee honderd millioen francs; daarvoor bekomt de bedoelde maatschappij voor 90 jaren het gebruik van 1176 kilometers spoorweglinie en den vollen eigendom van eenige steenkolenmijnen en andere domeinen, vrijdom van belasting gedurende dertig jaren en borgzegging van het Oostenrijksche gouvernement voor eene zuivere opbrengst van minstens vijf per cent.

FRANKRIJK.

Maandag jl. zijn twee stoomschepen van Toulon vertrokken, om Fransche troepen regtstreeks naar de Krim te brengen; zij zouden weldra door andere schepen gevolgd worden.

— Uit Frankrijk, gelijk uit alle andere landen der Katholijke wereld, begeven eenige praelaten zich naar Rome, om deel te nemen aan de kerkelijke vergadering, die door den Paus belegd is ter vaststelling van de leer der Kerk aangaande de vlekkelooze ontvangenis der H. Maagd. Het Fransche gouvernement legt zijne belangstelling daarin aan den dag door die Fransche praelaten op schepen van 's rijks marine naar Rome te doen overvoeren.

— Het Fransche gouvernement heeft weder rapporten uit het nieuwe strafgesticht in Guyana ontvangen, loopende tot den 18den September jl. De berigten omtrent die stichting worden meer en meer gunstig, zegt de *Moniteur*.

— In den officielen Franschen *Moniteur* van eergisteren is het volgende medegedeeld: » De industrie van Algerie is thans weder verrijkt met een nieuw voortbrengsel van groote waarde, waarmede Frankrijk zijn voordeel zal doen, en hetwelk juist bij de algemeene schaarschheid van gelijksoortige producten op onze markten komt en alzoo de leemte, die het gevolg is van de ziekte onzer wijngaarden, gedeeltelijk zal helpen aanvullen.

» Na menige proefneming is het aan een te Damrémont (in de Algerijnsche provincie Constantine) gevestigd Europeaan gelukt, uit een knolgewas, *affodil* geheeten en allerwege in de kolonie van zelf in zeer grooten overvloed groeijende, alcohol te trekken, die naar het gevoelen der bevoegdste beoordeelaars even goed is als de beste alcohol uit druiven. Hij heeft eene fabriek opgerigt om van zijne uitvinding voordeel te trekken; zij distilleert thans 600 liters alcohol in een etmaal, en voorziet gedeeltelijk in de behoefte der plaatselijke consumtie. Door deze goede uitkomst zijn de speculanten opmerkzaam op deze ontdekking geworden: in de provincie Oran is onlangs eene tweede fabriek in werking gebragt, die dagelijks tien hectoliters alcohol leveren kan; en thans wordt er eene derde in de provincie Algiers opgerigt.

» Alzoo zal Algerie aldra in staat zijn om aanmerkelijke hoeveelheden alcohol aan den handel des moederlands te leveren.

» Een proefje alcohol van affodil uit de fabriek te Damrémont is hier te lande onderzocht door het raadgevend collegie voor zaken rakende kunsten en nijverheid, alsmede door den heer Dumas, lid van den Senaat en van het Instituut, en het verslag van dat onderzoek luidt ten aanzien der deugdelijkheid van het nieuwe product in allen deele gunstig."

ENGELAND.

Bij de in Engeland heerschende meewarigheid met het lot der aan de Alma gewonde Britsche militairen, betreurde men het dat zij in de hospitalen te Konstantinopel de teedere zorg misten van ziekepleegsters gelijk de zusters van liefde der Roomsch-katholijke Kerk. Een aantal vrouwen boden aan het Britsche gouvernement hare dienst aan, om die leemte aan te vullen. Het aanbod van eenigen is aangenomen; en jl. Zaturdag is miss Nightingale, eene Protestantsche dame, die reeds eenigen tijd eene liefdadige inrigting te Londen bestuurd heeft, aan het hoofd van 34 andere ziekenverpleegsters naar Scutari vertrokken; zullende zij door nog meerdere gevolgd worden, indien zij daaraan behoefte mogt bevinden.

Het Britsche gouvernement heeft ook aanbiedingen ontvangen van lieden, die zich naar Konstantinopel wilden begeven om in de behoefte der gewonden aan godsdienstige opbeuring en voorlichting te helpen voorzien; doch het heeft daarop geantwoord, dat het nog meer geestelijken naar Turkije zou zenden, maar in dit opzigt de diensten van particulieren niet kon aannemen, uit vrees voor wanorde in de hospitalen en voor naijver tusschen vertegenwoordigers van verschillende kerkgenootschappen.

— De *Times* heeft berigten van de Britsche Oostzeevloot van 17 October ontvangen, meldende dat zij in de laatste helft van November de Oostzee verlaten en tegen den 5den December in Engeland terugkomen zal.

— De Britsche admiraliteit heeft thans uit de Noordpoolstreken een aantal voorwerpen ontvangen, die blijkbaar van kapitein Franklin en zijne togtgenooten afkomstig zijn. Eenige Eskimo's hadden die voorwerpen aan een Engelsch reiziger verkocht, en daarbij verhaald, dat zij behoord hadden aan eene schare blanke menschen, die van honger en koude waren omgekomen. Men acht het nu schier zeker, dat Franklin en zijne medgezellen, of althans een gedeelte van hen, in het voorjaar van 1850 van honger gestorven zijn op de kust van Amerika, niet verre ten westen

van eene groote rivier, die bezwaarlijk eene andere kan zijn dan Backs-vischrivier.

— Het klipperschip *Lightning* is jl. maandag te Liverpool aangekomen met berigten uit Melbourne van 20 Augustus jl. en met antwoorden uit Australie op de brieven, die den 13den Junij jl. uit Engeland afgezonden waren. Er zijn dus ditmaal slechts 132 dagen voor de briefwisseling tusschen Engeland en Australie noodig geweest.

SPANJE.

Het *Journal des Débats* blijft bezorgd voor het lot van Spanje. Dat geachte orgaan van gematigd vrijzinnige begrippen, welks oordeel over de Spaansche aangelegenheden echter welligt min of meer onder den invloed zijner gehechtheid aan de familie Orleans staat, zegt in zijn nommer van gisteren: » Uit de nu bekende verkiezingen laat zich reeds eenigermate opmaken, welke geest in de grondwetgevende Cortes zal heerschen. Er is eene omstandigheid, die ons vooral opmerkelijk voorkomt: de kiezers van gematigd constitutionele gezindheid, die in Spanje de liberale en behoudsgezinde voorstanders van het monarchale beginsel zijn, hebben zich over het algemeen van stemming onthouden; zij hebben zekerlijk gedacht, dat zij de opgewondenheid der zegevierende partij moesten laten bekoelen en aan haar de wegruiming der uit de revolutie oprijzende moeijelijkheden moesten overlaten. De Carlisten-partij heeft even zoo gehandeld: ook zij heeft zich van deelneming aan de werkzaamheden der verkiezingen onthouden. Hieruit verklaart zich het gering aantal der uitgebragte stemmen, hetwelk meestal slechts een derde van het aantal der op de kiezerslijsten gebragte personen schijnt te bedragen. Men zegt dat bedreigingen der revolutionairgezinden, en hunne bemoeijingen om andersdenkenden van de kiezerslijsten uit te sluiten, mede oorzaak zijn van het geringe aantal uitgebragte stemmen; doch wat ook de oorzaak zij, het feit zelf is zeker, en geeft grond om nog aan eene goede toekomst voor Spanje niet te wanhopen. Bijna alom zijn de verkiezingen in orde afgeloopen; de republikeinen en progressisten hadden ook geene gelegenheid om geweld en wanordelijkheden te plegen, daar hunne tegenpartijders niet in het strijdperk zijn verschenen.

» Er zijn reeds 250 leden der Cortes verkozen; daaronder zijn 214 progressisten, 25 gematigden, 2 Carlisten en 9 republikeinen. Gematigden noemt men de candidaten die door de vrienden van den generaal O'Donnell zijn aanbevolen; terwijl de progressisten door de aanhangers van den generaal Espartero ondersteund zijn. De reeds bekende verkiezingen schijnen alzoo aan Espartero de meerderheid in de grondwetgevende vergadering te verzekeren; doch men vreest dat de progressisten er weldra door onderlinge verdeeldheid onder den invloed der republikeinen geraken zullen, die, naar men berekent, door de herkiezingen een vijftigtal plaatsen in de vergadering zullen bekomen; deze zullen dan, naar men vreest, sterk door onderlinge eendragt en roekelooze consequentie, alle monarchale instellingen aanvallen, en ten laatste de progressisten medeslepen. De Hertog der Overwinning zou dit gevaar kunnen afweren, maar het is de vraag of hij zal kunnen besluiten om zijne populariteit op te offeren en met de revolutionairen te breken. Doet hij zulks niet, dan zal de republikeinsche partij de Cortes beheerschen.

» Wij wenschten deze beduchtheden overdreven te kunnen noemen, maar met het oog op het laatstelijk te Madrid gebeurde kunnen wij het niet. Want ten eerste heeft het plan van de meerderheid der ministers om een ontwerp eener nieuwe constitutie te vervaardigen, hetwelk een middel zou geweest zijn om het monarchale beginsel bij de Cortes buiten discussie te houden, op den tegenstand van Espartero schipbreuk geleden. Ten tweede heeft de meerderheid van den ministerraad vruchteloos aangedrongen op eene onverwijlde versterking van het leger, die zoo noodig zou geweest zijn om aan de overheden kracht bij te zetten en om de veiligheid van personen en goederen beter te verzekeren. Deze beide onheilspellende feiten zijn bewerkt door den invloed van de aanvoerders der gewapende burgerij te Madrid, die zich zelven als de ware vertegenwoordigers der natie voordoen en Espartero wel willen beschermen maar tevens beheerschen. Deze lieden hebben onderling eene vereeniging gevormd, welke, zonder aan iemand verantwoordelijk te zijn, in de daad de regering voert; zij matigt zich de zorg voor de orde en veiligheid in de hoofdstad aan; maar de gevaren, waaraan zij de stille burgers en de mannen van gematigde denkwijze blootgesteld laat, doen reeds zien, hoe zij voor de veiligheid der grondwetgevende vergadering en voor de vrijheid harer beraadslagingen zou waken.

» Het gezag der Koningin is verdwenen; zij bestuurt niet en regeert evenmin. Zij is verstoken van haar voornaamste regt, van het regt om hare ministers te kiezen en te vervangen. Toen zij vernam, dat haar ministerie, in weerwil zijner beloften, ook het ontwerpen der nieuwe constitutie aan de Cortes wilde overlaten, begreep zij dat zij aan de aanvallen van de openlijke en bedekte vijanden der monarchie zou prijs gegeven worden, en dat zij zou moeten bezwijken voor de woede eener minderheid, die moed zou scheppen uit de kortzigtige zwakheid der meerderheid. Het besluit der ministers om het leger in een ontredderden staat te laten, heeft de bezorgdheid der Koningin vergroot; en in hare ontsteltenis heeft zij er eene korte wijle aan gedacht, zich door eene vrijwillige abdicatie van den last der kroon te ontheffen; dan zou Spanje onder de regering harer minderjarige dochter, en onder een nieuw regentschap welligt van Espartero, een nieuwen burgeroorlog te gemoet gegaan zijn. Doch voorgelicht door wijzen raad, heeft de Koningin het denkbeeld eener abdicatie ter zijde gesteld; zij is overtuigd, dat zij in de verknochtheid van haar volk steeds steun zal vinden, wat ook door partijhoofden tegen haar mogt worden ondernomen."

BELGIE.

Gisteren, Dingsdag, zou Koning Leopold van buiten 's lands te Brussel terugkomen. De zamenroeping der Belgische kamers wordt nu spoedig verwacht; doch de dag harer bijeenkomst is nog niet bepaaldelijk bekend. Onder de eerste aangelegenheden, die bij haar in behandeling zullen komen, behooren de vraagstukken betrekkelijk de volksvoeding. Waarschijnlijk zal er weder door eenige leden van de conservative partij een voorstel gedaan worden om den uitvoer van levensmiddelen te verbieden; doch het gouvernement acht zulks niet raadzaam, en tracht het publiek voor zijn gevoelen te winnen door het openbaar maken van statistieke opgaven, strekkende ten bewijze, dat er thans niet veel binnen 's lands geteeld graan uit Belgie uitgevoerd en meer graan van buiten 's lands ingevoerd wordt.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

PARIJS, Dingsdag 24 October: Fransche 3 pcts. rente fr. 76.05; idem 1½ pcts. fr. 98.50.

LONDEN, Dingsdag 24 October: Engel. 3 pcts. gecons. 91⅝ pct.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 24sten October* 1854.

Staat der opbrengsten van den Aken-Maastrichtschen spoorweg.

September 1854. Gedurende deze maand werden vervoerd:

10,738	reizigers	f 5,393.395
5,139,600	Ned. pond goederen	4,669.285
	verkocht:	
25,450	Ned. pond schaalkolen	5,726.30
23,950	halve mudden gruiskolen	
	Totaal	f 15,788.98
	Bedrag der vorige opgave	137,415.55
	Totaal generaal	f 153,201.53

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 22 en 23 der *Bijlagen* van het BIJBLAD II, bevattende de Voorloopige Verslagen der Commissien van Rapporteurs op de hoofdstukken V—VIII der Staatsbegrooting voor 1855.

Rhijnhoogte te Keulen. 24 October, 4 vt. 9 dm. Rhl.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** Bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken zijn, behalve de gewone dagbladen, ingekomen de navolgende werken, als:

BOEKWERKEN.

De jonkvrouw van Sonnevelt, of de aanslag op Amsterdam in 1650, door Jacob Honig Jsz. jr. (1ste en 2de deel); te Amsterdam, bij Johs. van der Heij & Zoon, 1854.

Mark Linden, de goudpletter, een verhaal uit den tachtigjarigen oorlog (1ste en 2de deel); Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1854.

Boheemsche Joden, verhalen door Leopold Kompert, uit het Hoogduitsch vertaald door J. H. L. van Oven; Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1854.

De bloem der Uscochen, een historisch romantisch verhaal door A. Nauta, schrijver van Don Juan van Oostenrijk enz.; Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1854.

Vertellingen voor mijne zonen, naar het Hoogduitsch van A. von Kotsebue, vrij bewerkt door A. van der Hoeven, instituteur te Hoorn, hoogst nuttig leesboek voor aankomende jongelingen aan de inrigtingen voor opvoeding en onderwijs; te Amsterdam, bij J. M. E. Meijer, 1854.

Beknopte geschiedenis der Nederlanden van den vroegsten tot den tegenwoordigen tijd, ten dienste van gymnasien en instituten, door E. van der Maaten (met kaarten); te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink 1854.

Wet, houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld, gevolgd door de wet, houdende uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken, met eenige aanteekeningen, grootendeels geput uit de officiele bij de wetgevende magt gewisselde stukken en gehouden beraadslagingen, door mr. F. Th. Westerwoudt, advocaat te Amsterdam; te Amsterdam bij J. H. Gebhard & Comp., 1854.

Handleiding tot het kweeken en fokken van konijnen in de stad en op het land, een gemakkelijk en zeker middel om zich groot voordeel te verschaffen met weinig kapitaal, naar de derde Fransche uitgave van L. Ravagaux, landhuishoudkundige te Tricot; Amsterdam, J. D. Sybrandi, 1854.

Kent gij de Roomsche mis? een kort gesprek tusschen een Roomsch priester en een candidaat, door P. J. F. de Geest, gewezen Roomsch priester, thans lid der Hervormde Kerk in Nederland (uitgegeven ten behoeve van de zendingzaak onder de Roomschen); te Amsterdam, bij de Wed. G. Goossens, 1854.

Moet ik de Roomsche Kerk op haar woord gelooven? Neen, want zij bedriegt mij, door P. J. F. de Geest, gewezen Roomsch priester, thans lid der Hervormde Kerk in Nederland (uitgegeven ten behoeve van de zendingzaak onder de Roomschen); te Amsterdam, bij de Wed. G. Goossens, 1854.

Luther en Melanchton, romantisch-historische bladzijde uit den tijd der kerkhervorming, naar het hoogduitsch van dr. A. Wildenhahn; Arnhem, Is. An. Nijhoff en Zoon, 1854.

Beginselen der cijferkunst, benevens vraagstukken en oefeningen ter toepassing; door J. C. J. Kempees, luitenant der infanterie aan de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt (1ste stukje); te Breda, bij Broese en Comp., 1854.

Bibliotheek voor buitenlandsche theologie, uitgegeven door dr. J. C. Zaalberg Pz., pred. te Deventer, en dr. A. W. van Campen, pred. te Opperdoes (1ste deel); Deventer, J. de Lange, 1854.

Proeven betreffende den galvanischen lichtboog, door V. S. M. van der Willigen, hoogleeraar te Deventer; Deventer, J. de Lange, 1854.

Leesboek over de mestmakerij, de wijze van bemesting en vruchtbaarmaking van den grond, ten gebruike der plattelands-scholen, door dr. L. Mulder, leeraar aan de technische school te Utrecht enz., eene door de Overijsselsche vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart te Zwolle bekroonde prijsvraag; Deventer, J. de Lange, 1854.

Is overgang tot vrijen landbouw op Java, zonder slooping van het stelsel van cultuur, nu reeds mogelijk? door J. D. van Herwerden, oud-resident op Java; 's Gravenhage, Gebroeders Belinfante, 1854.

Nadere toelichting van de opmerkingen, naar aanleiding van art. 71 (78 nieuw) van het ontwerp van wet tot vaststelling van het reglement op het beleid van de regering van Nederlandsch Indie, door mr. S. Keijzer; 's Gravenhage, Gebroeders Belinfante, 1854.

Hoe vrouwen den Heer moeten dienen, ook buiten haar huis, bijzonder eene aanbeveling van het diakonessenambt en de Sionsvereenigen, aan jonge zusters der Christelijke Kerk, door P. Hofstede de Groot; te Groningen, bij J. Oomkens Jzoon, 1854.

Het mundomotorium, beschrijving en gebruik van een toestel, geschikt om de bewegingen der hemelligchamen en de daardoor ontstaande verschijnselen aanschouwelijk voor te stellen, door W. Gleuns jr. math. mag. phil. nat. doctor (met eene plaat); te Groningen, bij J. Oomkens Jzoon, 1854.

Volledig zamenstel der wettelijke verordeningen betrekkelijk den accijns op het gemaal, toegelicht uit de onderscheidene besluiten, resolutien en decisien, ten aanzien van de uitvoering en het regt verstand van dezelve opvolgelijk genomen, ingerigt zoowel ten dienste van molenaars, grutters, bakkers enz., door H. Evers; te Groningen, bij Oomkens Jzoon, 1854.

Beknopte geschiedenis en aardrijkskunde van Nederland, een lees- en leerboek voor lagere scholen, door F. C. Haarman, schoolonderwijzer aan het 3de gesticht te Veenhuizen, I geschiedenis, II aardrijkskunde te Groningen, bij J. Oomkens Jzoon, 1854.

De nieuwe wereld (homes of the new world), naar Frederika Bremer, door S. J. van den Bergh (1ste en 2de deel); Haarlem, A C. Kruseman, 1854.

Voordeelige wasch- en bleekerij, bezuiniging van tijd en geld bij mindere slijting van het lijnwaad, ten dienste van alle huismoeders, openbare gestichten en inrigtingen van liefdadigheid, door J. van Geuns; Haarlem, bij de Erven Loosjes, 1854.

Revalenta Arabica, hare oorsprong en werking, beschouwd door Albert Frickhinger, uit het Hoogduitsch door W. A. Hazeu; Haarlem bij de Erven Loosjes, 1854.

Blikken in het leven der natuur. I. Waar blijven de dingen? naar het Hoogduitsch van A. Bernstein; Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1854.

Naamlijst van candidaat-notarissen in Nederland, geëxamineerd sedert November 1842 tot Mei 1854, met de dagteekening van hun afgelegd examen en aanwijzing der betrekkingen waartoe zij sedert zijn benoemd, gevolgd door het Koninklijk besluit van 18 Januarij 1851, bijeenverzameld door J. C. van der Lely, notaris te Maasland; Maassluis, J. van der End, 1854.

De toepassing der wet op de jagt en visscherij gemakkelijk gemaakt, door verwijzing naar regtspraken, alsmede door voorbeelden of formulieren, met het oog op de wet, houdende uitbreiding van de regtsmagt van de kantonregters, door Mr. S. A. Haverkamp, substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Zwolle; te Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1854.

Veranderingen en bijvoegselen der tweede uitgave van het leven van Willem den Tweede, Koning der Nederlanden en Groot-Hertog van Luxemburg, beschreven door Johannes Bosscha; te Amsterdam, bij C. M. van Gogh, 1854.

Algemeene geschiedenis des Vaderlands, van de vroegste tijden tot op heden, door dr. J. P. Arend, 2de deel 6de stuk (11de aflevering), met platen, kaarten en portretten; te Amsterdam, bij C. L. Schleijer & Zoon, 1854.

Nieuwe leerwijze der Hoogduitsche taal, door E. Gerdes (2de cursus); Amsterdam, P. N. van Kampen, 1854.

Maandelijksche leerredenen ter bevordering van ware godsvrucht, (1ste jaargang, n°. 2 en 3); te Amsterdam, bij J. Tak, 1854.

Verzameling van wiskundige opgaven door de leden van het wiskundig genootschap, ter spreuke voerende, een onvermoeide arbeid komt alles te boven, elkander tot onderling oefening opgegeven, 2de deel 11de en 12de stukje); te Amsterdam, bij Weijtingh & van der Haart, 1854.

Verzameling der algemeene orders en van eenige der meest belangrijke besluiten en instructien uitgevaardigd aan de Koninklijke Nederlandsche landmagt dienstdoende in Oost-Indie, met een alphabetisch register (3de deel 3de stuk), bevattende het jaar 1853; Breda, Broese & Comp., 1854.

Naamregister der Hervormde predikanten in het Koningrijk der Nederlanden, en deszelfs Oost- en West-Indische bezittingen, alsmede der hoogleeraren in de godgeleerdheid aan de hoogescholen en athenaeen, met aanwijzing hunner vroegere en tegenwoordige standplaatsen, benevens de namen der candidaten; te 's Gravenhage, bij de Erven Thierry en Mensing, 1853.

Practische godgeleerdheid, of beschouwing van de Evangeliebediening voornamelijk in de Nederlandsche Hervormde Kerk, een handboek bij de academische lessen, door W. Muurling, hoogleeraar te Groningen (2de deel 1ste stuk); te Groningen, bij J. Oomkens Jzoon, 1854.

Natuurkundige verhandelingen van de Hollandsche maatschappij der wetenschappen te Haarlem (2de verzameling), 9de en 10de deel; te Haarlem, bij de Erven Loosjes, 1854.

Christelijk Album, woorden van stichting in onze huiskamers, ter opleiding tot een godsdienstig leven (8ste aflevering); te Haarlem, bij A. C. Kruseman, 1854.

Album der natuur, ter verspreiding van natuurkennis onder beschaafde lezers van allerlei stand (9de aflevering); te Haarlem, bij A. C. Kruseman, 1854.

De tweede brief van den Apostel Paulus aan die van Korinthe, met ophelderende en toepasselijke aanmerkingen, door dr. H. E. Vinke, hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht; te Utrecht, bij J. G. van Terveen en Zoon, 1854.

De natuurkundige grondslagen van den akkerbouw, en hunne belangrijkheid voor de practijk, door dr. Emil Wolff, naar het Hoogduitsch bewerkt door E. C. Enklaar (8ste stuk); te Zwolle bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1854.

TIJDSCHRIFTEN.

Het Leeskabinet, mengelwerk tot gezellig onderhoud voor beschaafde kringen (voor 1854, n°. 8), met platen; te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1854.

De Gids, 18de jaargang, nieuwe serie, 7de jaargang (Augustus 1854); Amsterdam, P. N. van Kampen.

Vaderlandsche letteroefeningen (voor Augustus 1854, n°. 10); te Amsterdam, bij P. Ellerman, 1854.

De Recensent, algemeen letterlievend maandschrift (n°. 7 en 8, Julij en Augustus 1854); te Amsterdam, bij Johs. van der Heij & Zoon.

De Evangelische kerkbode (1854, n°. 7); te Amsterdam, bij Johs. van der Heij & Zoon.

Maandschrift voor den beschaafden stand ter bevordering van bijbelkennis en Christelijk leven (voor 1854, n°. 7 en 8); te Amsterdam, bij Johs. van der Heij & Zoon.

Archief voor Nederlandsche taalkunde verzameld door dr. A. de Jager 4de deel (3de stuk); Amsterdam, G. Portielje & Zoon, 1854.

De Economist, tijdschrift voor alle standen (Augustus, 1854); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1854.

De juridische vraag-al en opmerker (1854, 7 en 8); te Amsterdam bij J. H. Gebhard & Comp, 1854.

Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde (9de deel 4de stuk); te Arnhem, bij Is. An. Nijhoff & Zoon, 1854.

De Militaire Spectator, tijdschrift voor het Nederlandsche leger, 2de serie, 7de deel (Julij 1854, n°. 1); te Breda, bij Broese & Comp., 1854.

Het Vaandel, tijdschrift voor onder-officieren, 4de jaargang (Augustus, n°. 6); te Delft, bij N. J. Overvoorde, 1854.

Themis, regtskundig tijdschrift, 2de verzameling (1ste deel, n°. 2); 's Gravenhage, bij Gebroeders Belinfante, 1854.

Nieuw Nederlandsch taalmagazijn (2de jaargang, n°. 2); 's Gravenhage, Gebroeders Belinfante, 1854.

Tijdschrift voor wetenschappelijke pharmacie, 2de serie (1ste jaargang 1854, n°. 6, 7 en 8); 's Gravenhage, Gebroeders Belinfante, 1854.

Tijdschrift voor algemeene gezondheids-regeling en geneeskundige politie, 2de jaargang, 1854 (Maart, 3de stuk); 's Gravenhage, Gebroeders Belinfante.

Waarheid in liefde, een godgeleerd tijdschrift voor beschaafde Christenen (jaargang 1854, 3de stuk); te Groningen, bij J. Oomkens Jzn., 1854.

Algemeene Konst- en Letterbode, 66ste jaargang, nieuwe reeks, 1ste jaargang (n°. 30, 31, 32 en 33); te Haarlem, bij de Erven Loosjes, te 's Gravenhage, bij Martinus Nijhoff, 1854.

Aglaja, maandboekje voor dames-handwerken (n°. 9); te Haarlem, bij A. C. Kruseman, 1854.

Nieuwe bijdragen ter bevordering van het onderwijs en de opvoeding, voornamelijk met betrekking tot de lagere scholen in het Koningrijk der Nederlanden, Julij 1854; Leyden, D. du Mortier & Zoon, 1854.

Naamlijst (maandboekje) der geborene, gehuwde en overledene personen der stad Middelburg, gedurende de maand Julij 1854; te Middelburg, bij de Wed. C. Jongkindt & Zoon.

Tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek, door mr. B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis (10de deel 7de stuk); te Zwolle bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1854.

Vriend van den Landman, tijdschrift ter bevordering van akker- en tuinbouw, veeteelt en boomkweekerij in Nederland (1854, n°. 8); te Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1854.

ALMANAKKEN EN JAARBOEKJES.

Staatkundig en staathuishoudkundig jaarboekje voor 1854 (6de jaargang), 2de serie, 1ste jaargang; Amsterdam, bij E. S. Witkamp.

PRENT- EN PLAATWERKEN.

Plaat, voorstellende de aankomst van stoombooten met feestvierenden aan het Oude Hoofd, Rotterdam (10 Julij, 1854); te Rotterdam, bij de Gebroeders Voorn Boers.

Zographia, album voor beoefenaars der teekenkunst, gevolgd na voorname meesters (4de cahier); te Rotterdam, bij de Gebroeders Voorn Boers, 1854.

MUZIJKWERKEN.

Zestig eenvoudige voorspelen bij het choraal-kerkgezang, uit de meest gebruikelijke toonaarden voor orgel of piano, gecomponeerd door F. Smit jr., in leven organist van wijlen Z. M. Koning Willem II, en bij de Evangelisch-Luthersche gemeente te 's Gravenhage; 's Hage, bij Weijgand & Beuster, 1854.

Invocation, I[e] harmonie religieuse de Lamartine, grand air pour ténor, composé et respectueusement dédié à Sa Majesté Guillaume III, Roi des Pays-Bas, Prince d'Oranje, Grand Duc de Luxembourg, etc., etc., etc., par Charles baron de Salis; La Haye, Weijgand & Beuster, 1854.

HERDRUKKEN.

De vriend der kranken, een bijbelsch huisboek voor de ziekenkamer, door C. E. van Koetsveld (3de druk); Amsterdam, Ipenbuur & van Seldam, 1854.

De voornaamste geschiedenissen van Noord-Nederland, door mr. J. van Lennep aan zijne kinderen verhaald, 4de afdeeling, 3de stukjen (2de druk, door den schrijver herzien); Amsterdam, P. Meijer Warnars, 1854.

Practische logika, of verzameling van opgaven tot het redekunstig ontleden van voorstellen en volzinnen, door P. J. Andriessen, onderwijzer te Amsterdam, 1ste stukje, bevattende de enkelvoudige en veelvoudige voorstellen (2de druk); Amsterdam, J. D. Sybrandi, 1854.

Orach Mi'sor, leesboekje voor eerstbeginnenden, door S. Heigmans (4de druk); te Amsterdam bij S. Heigmans, 1854.

Vraagstukken en oefeningen ter toepassing van het geleerde in het tweede stukje van de beginselen der stelkunst, door J. C. J. Kempees, luitenant der infanterie aan de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt (2de druk); te Breda, bij Broese & Comp., 1854.

Fransche oefeningen, met de noodige spraakkunstige aanwijzingen en ophelderingen, ten dienste der Nederlandsche jeugd, door P. J. Baudet, 1ste stukje (20ste druk), 2de stukje (16de druk) en 3de stukje (12de druk); te Deventer, bij J. de Lange, 1854.

Rekenboek voor de scholen, bevattende eene opklimmende reeks van voorstellen naar de tegenwoordige behoefte ingerigt, door P. J. Baudet, 1ste deel, 2de stukje (10de en verbeterde druk); te Deventer, bij J. de Lange, 1854.

Leesoefeningen voor de jeugd, toegepast op de 8ste en 9de leestafel van den heer Prinsen, door J. van der Vegt, onderwijzer te Oudleusen, met plaatjes, 4de stukje (6de druk); Deventer, J. de Lange, 1854.

Voorstellen ter oefening in de allereerste beginselen der algebra, door W. Smaasen, in leven leeraar in de wis- en natuurkunde aan het gymnasium te Kampen (2de herziene druk); te Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1854.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

brengt ter kennis van belanghebbenden dat eene nieuwe uitgave het licht ziet van de *kaart der kust- en oeververlichting in het Koningrijk der Nederlanden*, gelijk mede van de daarbij behoorende *beschrijving*, beide uitgegeven ten koste en behoeve van het *fonds voor oude en gebrekkige zeelieden*, en verkrijgbaar aan de secretarie van het *Departement van Marine te 's Gravenhage* en bij de directien der Marine te *Amsterdam*, *Willemsoord*, *Hellevoetsluis* en *Vlissingen*; *de kaart voor één gulden*, *de beschrijving voor twintig cents* per exemplaar.

's Gravenhage, den 27sten September 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat volgens aankondiging van het Deensche Ministerie van Marine, gedagteekend 4 dezer, ter vervanging van het op den 24sten September des vorigen jaars tijdelijk uitgelegde vuurschip bij *Kobbergrunden* bij *Laessöe* op het laatst van October aanstaande aldaar zal worden geplaatst een vuurschip met 3 masten, elke mast voorzien van eenen krachtigen lichttoestel en voerende een bal aan den top. Het licht van den voorsten en achtersten mast zal 28 voet en dat van den middelsten mast 40 voet boven het oppervlak der zee verheven zijn, voorts:

dat het havenvuur van *Assens* thans in een licht huisje, boven de stadspoort geplaatst, met het einde dezer maand naar een kleinen ronden ijzeren toren op het havenhoofd zal worden overgebragt en op 2 mijlen afstands lichten zal.

Nopens den tijd waarop de genoemde lichten zullen worden ontstoken is nadere aankondiging te wachten.

's Gravenhage, den 26sten September 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt, ten vervolge op de aankondiging van den 26sten September jl., ter kennis van belanghebbenden, dat volgens nadere bekendmaking van het Deensche Ministerie van Marine, het Nieuwe Havenlicht van *Assens* voor het eerst zoude worden ontstoken des avonds van den 1sten October, een half uur na zonsondergang.

De toren waarop dit licht zich vertoont is geplaatst op 46 voet afstand van het uiteinde van het Noorder havenhoofd en is wit geschilderd.

De hoogte der vlam is 20 voet boven gewoon volzee.

's Gravenhage, den 9den October 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat volgens aankondiging van het Koninklijk Zweedsch bestuur van zeezaken, van den 25sten Augustus jl., voortaan de vuurtoren op *Holmögadd* verbouwd en daartoe ingerigt, zal zijn voorzien van een lichttoestel met 14 zwaar verzilverde lichtkaatsers, zoodanig op den toren geplaatst, dat zij den geheelen horizon verlichten, uitgezonderd het gedeelte, dat gerigt is naar *Holmöland*, tusschen N. 25° tot 55° Oost; zijnde op gelijke hoogte als het oude steenkolenvuur of 72 voeten boven het watervlak. Ten opzigte van de rigting der gevaarlijke gronden, welke zich eene halve geographische mijl Z. Z. W. uitstrekken van den zuidelijken uithoek van *Holmögadd*, en welke zich aansluiten aan het ondiepe steenvlak met 5 voet diepte, genaamd *Gaddsnytan*, in het Z. Z. W. 1/2 W. van den vuurtoren, is het licht in die rigting versterkt en geeft alzoo derwaarts het sterkste schijnsel. Het vuur, in zijnen verbeterden toestand, zou den 9den September worden ontstoken en voorts alle nachten branden, op dezelfde tijden als de Koningsvuren.

Volgens aankondiging van datzelfde bestuur, in dato 22 Augustus jl. is in den nieuw opgebouwden vuurtoren op *Vinga Skär*, geplaatst een lichttoestel van de vierde orde, met korte verduisteringen, ook gezegd een vast vuur met heldere schitteringen afgewisseld, welk vuur werd ontstoken 's avonds van den 1sten September en verder zal branden op gelijke tijden, als de overige rijksvuren. Deze nieuwe vuurtoren is geplaatst in het N. O. ten N. 1/2 O., op 400 voeten afstand van den op *Winga* aanwezigen vroegeren vuurtoren.

Het nieuwe licht is 90 voeten boven het watervlak verheven, of op gelijke hoogte als het reeds bestaande vuur. Zij vertoonen zich voor de schepen open of van elkander gescheiden, in alle streken tusschen Z. Z. W. door het zuiden tot N. W. t. W. en van het N. N. W. door het N. tot Z. W. t. W.

In verband hiermede heeft het licht op *Buskär*, gelegen binnen *Winga*, de verandering ondergaan, dat het aan de zeezijde of in de streek derwaarts gerigt, een rood schijnsel geeft, maar het is wit langs de vaarwaters binnen de rotsen.

De kompasstreken in beide bekendmakingen zijn miswijzend.

's Gravenhage, den 26sten September 1854.

De Minister van Marine,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de twee hoopen puin, welke gevaarlijk waren voor de scheepvaart langs de *Kromme Balg* (tusschen *Ameland* en het vaarwater de *Abt*) zijn opgeruimd geworden.

's Gravenhage, den 13den October 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, volgens aankondiging van het Bestuur te *Napels*, voor den lichttoestel op den vuurtoren van *Santa Catharina* te *Gaëta*, gelegen op de N. Br van 41° 12′ 26″, en lengte beoosten *Parijs* 11° 15′ 10″ (beoosten *Greenwich* 13° 35′ 19″), is in de plaats gesteld een catadioptriek toestel van de 4de grootte, met een stilstaand licht, van 3 tot 4 minuten afgewisseld met heldere schitteringen. De hoogte van het licht is 72.43 mètres (273 Napolitaansche palmen) boven het watervlak; het is zigtbaar op 18 Engelsche mijlen.

Aan den mond der haven is geplaatst een lenticulair toestel van de 5de grootte; gezegd havenlicht, met een stilstaand en onveranderlijk half rood licht, is op 8 Engelsche mijlen zigtbaar.

Beide lichten zouden den 10den Augustus worden ontstoken.

's Gravenhage, den 13den October 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden dat de *witte ton* n°. 12 van het *Krammer*, op den zoogenaamden *Steilen Hompel* van de *Oude Tonge*, ten gevolge van grondverschuring is opgenomen, strekkende thans het vaarwater regt doorgaande van de beide daaraan belendende witte tonnen;

dat dien ten gevolge is gelegd eene *zwarte ton* n°. 6 vóór het *Oude Tongsche* zoogenaamde *Noorder Gat*, peilende den westelijksten Molen van de *Oude Tonge* bewesten en vrij van eenen dubbelen kroonboom aldaar, in 50 palmen diepte bij laag water, dienende deze ton vooral tot vrijwaring van den grond welke naar de noordzijde van het vaarwater zich heeft verplaatst, en tegen de trekking van stroom voor het genoemde gat over den vloed, daar zeer verleidend zijnde.

's Gravenhage, den 16den October 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt nader ter kennis van belanghebbenden, dat de lichten op de twee nieuw gebouwde vuurtorens op het eiland *Schiermonnikoog*, des avonds van den 1sten September jl. voor het eerst zijn ontstoken, en sedert dat tijdstip alle nachten branden van zons-ondergang tot zons-opgang; dat deze twee stilstaande lenticulaire lamplichten, zijnde van de 3de grootte, zich bevinden elk op eenen ronden steenen toren op de duinen, staande N. W. t. N. en Z. O. t. Z. op 1008 Nederlandsche ellen (3211 Rijnlandsche voeten) afstand van elkander.

Het *zuidelijkste en hoogste* licht staat 44,9 ellen (143 Rhijnlandsche voeten) boven gewoon hoog water, in 53° 28′ 56″ noorderbreedte en 6° 9′ 49″ lengte beoosten *Greenwich*; verlicht eenen boog des horizons van 245°, namelijk van het O. N. O. door het noorden en westen tot het zuiden.

Het *noordelijkste licht* staat 42,30 ellen (135 Rhijnlandsche voeten) boven gewoon hoog water, in 53° 29′ 14″ noorderbreedte, en 6° 9′ 3″ lengte beoosten Greenwich, verlicht een boog des horizons van 135°, en zulks eveneens van het O. N. O. door het noorden, tot W. N. W.

Door gedane waarnemingen aan boord van een loodsvaartuig, met het oog 3 1/2 Nederlandsche ellen (11 Rhijnlandsche voeten) boven het watervlak, is gebleken:

dat de lichten van *Schiermonnikoog*, in peiling W. Z. W. (iets west) en ter zelfder tijd het licht van *Borkum* Z. O. 1/4 Z. peilende in de diepte van goed 7 1/2 à 8 vadem water, uit het gezigt verloren werden of ondergingen (en wel het noordelijkste hier het eerste), zijnde dit op een afstand van goed 3 1/2 Duitsche zeemijlen (14 Engelsche mijlen).

Deze lichten in het Z. O. t. Z. tot Z. O. peilende, met het oog ter zelfder hoogte boven het watervlak, alsdan in 14 vadem diepte fijne graauwachtige zandgrond zijnde, en met de lichten steeds kimmende even in het zigt, om de Z. W. t. Z. en Z. Z. W. in den wal houdende, verdwijnt het *Noordelijkste* licht in het O. Z. O. (iets oost), zijnde aldaar in 5 1/2 en kleine 6 vadem diepte, digt tegen den *Amelandschen wal*, peilende den toren van *Nes op Ameland* Z. W., welke kruispeiling alzoo den afstand aldaar van goed 3 1/4 mijl (13 Engelsche mijlen) van het noordelijkste licht van *Schiermonnikoog* aangeeft.

Wijders is bevonden dat men uit zee van om de Oost komende, en deze beide lichten in het zigt krijgende in het W. Z. W. en daarop aanhoudende, alsdan de *Westpunt* van het *Borkumerrif* en de *Geldzakplaat* langs en vrij loopt, in 4 1/2 à 5 vadem diepte.

Voorts deze lichten *in- en bijeen houdende*, in peiling Z. O. t. Z., is deze rigting zeer dienstig *ter verkenning*, bovengaats van het *Friesche zeegat* te zijn.

Binnengaats naar de west- en zuidzijde, blijft het zuidelijkste licht steeds zigtbaar tot tusschen *Oostmahorn* en de *Zoutkamp*, in het vaarwater *de Slenk*, een weinig Z. O. van de ton genaamd de *Babbelaar* bij den *Vlakken* of *Schelphoek*, alwaar het licht dan flaauwer wordt en in het N. 1/4 W. verdwijnt.

Ook is bevonden dat de lichten van *Schiermonnikoog*, bij gewoon vurenzigt en met het oog 4 ellen (12 3/4 Rhijnl. voeten) boven water, op ruim 4 mijlen (16 Engelsche mijlen) afstand goed zigtbaar zijn, meer of minder naar de gesteldheid des dampkrings, en naar mate het oog des waarnemers zich boven het watervlak verheft.

Deze lichten behouden een helderen glans tot zij geheel ondergaan; eveneens komen zij glansrijk boven de kim te voorschijn, alleen dáár waar volgens de hierin opgegevene kompasstreken, de verlichting begint of eindigt, nemen zij niet plotseling maar langzamerhand toe of af. Op twee mijlen afstand van deze vuurtorens vertoonen de beide lichten zich op gelijke hoogte boven den horizon.

De hierin voorkomende peilingen zijn volgens het miswijzend kompas, de miswijzing berekend op 21° 42′ N. W. en de diepten gerekend bij gewoon laag water.

's Gravenhage, den 21sten September 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

** De Minister van Oorlog

Brengt ter kennis van de belanghebbenden dat op Maandag den 30sten October aanstaande, door den Garnizoens-kommandant te Tilburg, onder nadere approbatie van het Ministerie van Oorlog, zal worden overgegaan tot de Aanbesteding der leverantie van fourrages ten behoeve van de troepen te paard, welke aldaar gedurende het tijdvak van den 15den November van het loopende jaar tot en met den 31sten October 1855 garnizoen zullen houden.

Noodigt mitsdien allen die daarin gading mogten hebben, om naar opgemelde leverantie in te schrijven, met informatie dat de voorwaarden, waarop die Aanbesteding zal worden gedaan, van den 25sten dezer bij den heer Burgemeester der gemeente Tilburg ter lezing zullen liggen.

's Gravenhage, den 19den September 1854.

Voor den Minister van Oorlog,
De Secretaris-Generaal,
F. A. van Rappard.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

De Commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmer-meer verwittigt de gegadigden, dat zij zal overgaan tot de VIIIste verkooping van eene partij gronden in den Haarlemmer-meer-polder, groot ongeveer 1269 bunders, en wel in de maand November te Amsterdam.

Bij de nadere aankondiging van den dag van den verkoop, het uur en de plaats zullen de staten der te veilen perceelen met de voorwaarden en kaarten te bekomen zijn bij den heer de Breuk, boekdrukker te Leyden.

De Commissie voornoemd,
Gevers van Endegeest.

*** De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland,

Brengt ter kennis van de daarbij belang hebbende Stoombootmaatschappijen enz., dat, wegens het maken van twee tegen over elkander liggende Kribben voor de Bogt van den Stroomleidenden Dijk enz., in de rivier de Noord, het, ter voorkoming van ongelukken, noodzakelijk is, dat, gedurende de werkzaamheden, welke bereids zijn aangevangen, de aldaar voorbijvarende Stoombooten met halve stoomkracht varen, en genoemde Maatschappijen enz. mitsdien worden uitgenoodigd om te willen zorgen, dat door de schippers hunne Booten, ter voorschreven plaatse, welke ter weêrszijden door vlaggen aan stokken zullen worden aangewezen, het zoogenaamd half werk worde gevaren.

's Gravenhage, den 20sten October 1854.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
VAN DER HEIM.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Elfde* trekking der *Vijfde* Klasse van de 224ste *Staats-Loterij*, op Woensdag den 25sten October 1854, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 7116	een	prijs van	50,000	gulden.
» 4040	»	»	»	1000	»
» 797	»	»	»	1000	»
» 8801	»	»	»	2500	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

STRANDVONDERIJ.

Gevischt op de rivier de Maas, eene Scheepssloep, zwart geverwd met gelen rand, van achteren aan de binnenzijde gemerkt: *Elisa- Bonds- s*; een iegelijk, die tot de thans alhier geborgene sloep vermeent geregtigd te zijn, wordt bij deze ter reclame opgeroepen.

Spijkenisse, den 23sten October 1854.

De Burgemeester van Spijkenisse c. a.,
P. KWAK.

MAATSCHAPPIJ DER SPOORWEGEN

TUSSCHEN

ANTWERPEN EN ROTTERDAM.

Gedeeltelijke verandering van vertrekuren ten gevolge van de wijziging in de dienst der Belgische Staatsspoorwegen.

AANVANGENDE 1°. NOVEMBER 1854.

	Tot en met 31 October 1854.	Aanvang. 1 November 1854.
VERTREK uit Oudenbosch.	's morg. 5 u. 30 m.; 9 u. 15 m.; 's namid. 1 uur; 's avonds 7 u. 5 m.	's morg. 7 u. 40 m.; 9 u. 15 m.; 's namid. 1 uur; 's avonds 6 u. 45 m.
VERTREK uit [illegible]	's morg. 4 u.; 7 u. 40 m.; 11 u. 30 m. [illegible]	's morg. 6 u. 5 m.; 11 u. 30 m.; [illegible]
[illegible] uit Etten.	[illegible] 's namid. 12 u. 55 m.; 's avonds 7 uur.	[illegible] 's namid. 12 u. 55 m.; 's avonds 6 u. 40 m.
VERTREK uit Antwerpen.	's morg. 7 u. 30 m.; 9 u. 45 m.; 's avonds 4 u. 30 m.; 6 u.	's morg. 7 u. 30 m.; 9 u. 45 m.; 's avonds 4 u.; 5 u. 30 m.

De dienstregeling tusschen *Antwerpen* en *Rotterdam*, over *Oudenbosch* en den *Moerdijk* blijft zoo als die was aangekondigd, als:

VERTREK uit **Antwerpen** 's morgens 7 ure 30 min. (uit Brussel 6 ure 15 min.)

AANKOMST te **Rotterdam** 's namiddags 1 ure.

VERTREK uit **Rotterdam** 's morgens 8 ure 30 min. (spoortrein uit 's Gravenhage 7 u. 30 min.)

AANKOMST te **Antwerpen** 's namiddags 2 ure 30 min. (te Brussel 3 uur 50 min.)

Bij aankomst der treinen van de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij, zal ten gerieve der Reizigers een omnibus naar de stoomboot afrijden.

De *ligplaats* der stoomboot te **Rotterdam** is in de *Nieuwe Groote Vlugthaven*, aan het *Pontegat* bij de *Stadsherberg*.

Informatien zijn te bekomen bij de Agenten der Maatschappij, bij Leijgraaff, *Stadsherberg*, aan het Nieuwe Werk.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Blijkens Acte, op den 23sten dezer maand ten overstaan van den Notaris *Justus Everhard Clausing* en Getuigen te Amsterdam gepasseerd, geregistreerd, is tusschen de Heeren *Hindericus Buirema Pott* en *Jan Hagen*, beiden wonende aldaar, eene Vennootschap aangegaan, ten onderwerp hebbende den Handel in Verwwaren en hetgeen daartoe behoort, te vestigen te Amsterdam op de Heerengracht bij de Brouwersgracht, voorloopig voor den tijd van drie jaren, aanvangende den Eersten November aanstaande, en alzoo eindigende Ultimo October 1857, wanneer zes maanden bevorens door een der Vennooten opzegging zal zijn geschied; doch geene zes maanden bevorens opzegging gedaan zijnde, zal deze Vennootschap telkens gerekend worden voor één jaar te zijn geprolongeerd, en zoo van jaar tot jaar zoolang geene opzegging zal zijn geschied, en zulks onder de Firma van *Pott en Hagen*, waarvan beiden de teekening hebben; edoch alleen en uitsluitend in en tot zaken de Vennootschap betreffende en geenszins tot het opnemen of ter leen geven van penningen bij derden, als zullende zoodanige handelingen niet voor de Vennootschap verbindend zijn.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

AMSTERDAM, Woensdag den 25sten OCTOBER.

NEDERLAND.	Werk. Schuld. $2^1/_2$ pct.	$58^3/_4$	$59^1/_{16}$	$59^1/_{16}$
	Dito 3 pct.	[illegible]	[illegible]	$70^1/_{16}$
	Dito 4 pct.	[illegible]	89	$88^{15}/_{16}$
RUSLAND.	Bij Hope en C°. 5 pct.	$98^3/_4$	—	—
	Dito bij Stieglitz 4 pct.	$71^3/_4$	$72^1/_4$	—
SPANJE.	Nieuwe 3 pct. thans 1 pct.	18	$18^1/_8$	$18^1/_8$
	Dito binnenlandsche 3 pct.	$32^7/_{16}$	$32^9/_{16}$	$32^1/_2$
OOSTENRIJK.	Metalliek 1816—1852 5 pct.	$65^1/_2$	$65^3/_8$	—
	Dito $2^1/_2$ pct.	$32^{15}/_{16}$	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
BELGIË.	Bij Rothschild $2^1/_2$ pct.	$48^3/_8$	$48^1/_2$	$48^3/_8$
PORTUGAL.	Obligatien 3 pct.	$35^{13}/_{16}$	$36^1/_8$	$36^1/_8$
PERU.	Geldl. 1853 $4^1/_2$ pct.	$69^1/_8$	—	—
MEXICO.	Obligat. 1851 3 pct.	$21^9/_{16}$	$21^{11}/_{16}$	—

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

STAAT van NALATENSCHAPPEN, afkomstig van onder-officieren en verdere manschappen, behoord hebbende tot de landmagt in Nederlandsch Indie, welke gedurende het 4de quartaal 1853 onder het beheer der Weeskamer te Batavia zijn gesteld, en die bij het Departement van Kolonien in Nederland door de regthebbenden behooren te worden gereclameerd, onder overlegging van de noodige bewijzen van erfregt.

Namen en voornamen der personen uit welker nalatenschap de saldo's herkomstig zijn.	Geboorteplaats.	Laatste woonplaats.	Ouderdom.	Uit Nederland vertrokken. met het schip	den	als	Overleden. den	te	Graad waarin overleden.	Namen der ouders.	Geldelijk bedrag.
Ligtenberg, Henricus Martinus	's Gravenhage	's Gravenhage	16 April 1830	Delft	16 Oct. 1849	korporaal	11 April 1851	Muntok (Banka)	sergeant	Wilhelmus Le[illegible] den en He[illegible] sabeth [illegible]	[illegible]
Mutschilde, Carl Philipp Christiaan Frederich Gottlieb (*)	Lestenburg	in dienst	31 Dec. 1822	Soolo	24 Jan. 1853	idem	25 Jan. 1853	op de uitreis aan boord v. h. schip *Soolo*	korporaal	Carl [illegible]	178.39
van Steenderen, Cornelis.	[illegible]	[illegible]	30 Oct. 1824	Johanna Maria Christina	5 Julij 1846	soldaat	1 Jan. 1853	Gurust (Batavia)	[illegible]	[illegible] Lena van der Koorn	176.25
Harmeling, Johannes	Amsterdam	Amsterdam	12 Junij 1826	Prins Maurits	21 Junij 1851	idem	12 April 1853	Weltevreden	soldaat	Maria Harmeling	53.285
Huijs[illegible], Abraham	Voorschoten	Leyden	17 Jan. 1824	Samarang	11 Oct. 1852	sapeur	15 April 1853	idem	[illegible]	Cornelis en Ermpje Eeftens	[illegible]
Herr, [illegible] Heinrich [illegible]	Emmerik	Arnhem	15 Dec. 1806	Rhoon en Pendrecht	23 April 1838	soldaat	25 Maart 1853	Soeracarta	korporaal-kleederm.	Heinrich en Wilhelmina Greven	100.10
Goosen, [illegible] ham	[illegible]	Amsterdam	9 Julij 1806	Jacob Cats	30 Junij 1835	idem	17 Dec. 1845	Ngawie	sergeant	Johan Frederik en Frederike Denise Wilhelmina Karoline [illegible]	[illegible]

(*) Was vroeger [illegible] militair in Indie geweest (van 1846 tot 1852).

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.